

FUNGUS

OFFICIEEL ORGAAN VAN DE NEDERLANDSCHE
MYCOLOGISCHE VEREENIGING

REDACTEUR: DrJ. S. ZANEVELD - SPOTVOGELLAAN 25 - 'S GRAVENHAGE

HET BESTUUR DER NED. MYCOLOGISCHE VEREENIGING

G. D. SWANENBURG DE VEYE, *Voorzitter*, Bergerweg 143, Alkmaar.
Dr A. F. M. REIJNDERS, *Onder-voorzitter*, Kapelweg 140, Amersfoort.
Mej. J. P. S. SMIT, *Secrëtaresse*, De Lairesestraat 40n, Amsterdam-Z.
G. L. VAN EYNDHOVEN, *Penningmeester*, Eindhovenstraat 36, Haarlem. Postrekening 90902 op naam van : Penningmeester N.M.V.
Dr H. A. A. VAN DER LEK, *Bibliothecaris*, Zoomweg 10, Wageningen.

De contributie der Vereeniging bedraagt f5.- voor student- en huisgenootleden f2.50.

OVER DE BERKENBOLEET EN ZIJN VERWANTEN¹⁾

Er zijn evenwel nog genoeg andere! Daar hebben we aan de eene kant nog eens de kwestie *B. leucophaeus*, aan de andere kant de onzekerheid omtrent uiterlijk en naam van *B. rufus*, en tenslotte het geval *holopus-niveus*.

Over *leucophaeus* het volgende. Baar komt namelijk tegen het slot van zijn beschouwing over de *scaber*-groep nog eens terug op *B. leucophaeus* sensu Gilbert en gelooft, dat dit toch wel een op zich zelf staande soort kan zijn. Maar — zoo schrijft hij — om nu die verwarring, die deze naam heeft veroorzaakt, te vergeten, is het beter om de naam *B. rugosus* van Fries te gebruiken. Hiertegen zijn echter twee bezwaren aan te voeren. We hebben gezien, dat Gilbert een verkeerde voorstelling van het origineel, dat door Persoon werd beschreven, heeft gegeven. Daarom is het niet juist de paddestoel, die Gilbert voor oogen gehad mocht hebben, *B. leucophaeus* te noemen, of er mee te vereenzelvigen. Het is dus ook niet juist om die boleet *B. rugosus* te noemen, want Fries heeft deze naam, even goed als Persoon het met zijn *leucophaeus* deed, gebaseerd op Sowerby's plaat en beschrijving. En dan, er is absoluut geen reden om *B. leucophaeus* — een naam, die van 1825 stamt — te vervangen door *B. rugosus*, een naam van veel jongere datum, namelijk gepubliceerd tusschen de jaren 1836 en 1838. Ik moet dus ten sterkste opkomen tegen de opvatting van Baar; Gilbert's *leucophaeus* dient in het vergeetboek te raken en te blijven!

Maar, zullen sommigen vragen, hoe zit het met de echte *leucophaeus*? Daar weet ik geen antwoord op en voor zoover ik weet zitten de „grootte mycologen” er mee in hun maag. Konrad (1932) zegt heel eerlijk: „Nous citons ici une espèce que nous ne connaissons pas ou que nous connaissons mal...” En Huber (1935) zegt er niets van. Welnu, wat is er tegen om deze soort voorloopig

¹⁾ Vervolg van het artikel voorkomende in Fungus 16, no2 van Juli 1946.

weg te laten, we begaan er geen fout mee, zeker niet in die mate als wanneer we een soort willen persen in het keurslijf van de beschrijving, bedoeld voor een ander. Spijtig genoeg vinden we er ook bij Kallenbach niets over; misschien was hij er nog niet aan toe.

Dan de kwestie *Boletus rufus*. Ook hier is Kallenbach niet aan toe gekomen; slechts in een noot aan het eind van zijn bespreking van *pseudo-scaber* zegt hij er iets over. Hieruit blijkt wel, dat hij aan de naam *Boletus rufus* SCHAEFF. de voorkeur geeft boven *B. versipellis* FR. Zijn argument hierbij is, dat de eerste meer ingeburgerd is. Ik voel me niet competent hier een oordeel over te vellen, maar wil, met voorbijgaan van de naam *versipellis* en enkele andere — en niet in het minst de daaraan verbonden nieuwe moeilijkheden! — de aandacht vestigen op het feit, dat Konrad (1932) wel eens gelijk zou kunnen hebben met aan te nemen, dat wij niet met één *B. rufus* te maken hebben, maar met twee „roodhoedige” soorten, en wel *B. aurantiacus* en *B. rufescens*. In de hieronder volgende tabel zal ik deze beide soorten ook gescheiden opnemen. Ik voel me er door gesteund, dat ook Huber onderscheid heeft gemaakt tussen *aurantiacus* en *rufescens*. Maar aan de andere kant mag niet onvermeld blijven, dat Huber ook een boleet heeft gevonden, die eenigszins intermediair staat tusschen de beide, zoodat ons vertrouwen in twee duidelijk verschillende soorten weer begint te wankelen.

En tenslotte nog de geheel witte boleet van het *scaber*-type. Fries (welk jaar?) noemde deze paddestoel *B. niveus* en Rostkovius later (1844) *holopus*. Nog later (1874) kwam Fries van zijn eerste idee terug — namelijk, dat het een aparte soort zou zijn — en rangschikte deze witte vorm als variëteit onder *B. scaber*. Quélet en Konrad maken *niveus* tot ondersoort van *scaber*, maar dan (1935) komt Konrad tot de ontdekking, dat *niveus* onmogelijk eenige verwantschap met *scaber* kan hebben, omdat de hoedhuid van *niveus* prosenchymatisch, die van *scaber* parenchymatisch is. Het zouden dus beslist twee verschillende soorten zijn. Hiermee zijn we weer op hetzelfde punt aangeland als boven werd aangeroerd: we weten immers niet, wie gelijk heeft, Konrad of Baar? De hoedhuid van *scaber* met parenchymatische of prosenchymatische hyphen? Wie er ook gelijk moge hebben, indien deze witte boleet als één soort wordt opgevat, dan is de naam daarvoor *B. niveus* FR. en niet, zooals Konrad meent, *B. holopus* ROSTK., want de eerste naam heeft de oudste rechten. En zoo denkt Huber er ook over.

Bij de behandeling van de met *scaber* verwante boleten heb ik een aantal soorten genoemd, die velen niet kennen. Toch heb ik gemeend hen wel te moeten opnemen, want met de kennis, die wij er nu van hebben, is het heelemaal niet uitgesloten, dat we door nauwkeurig opletten en met goed zoeken toch enkele in ons land zullen vinden. Wanneer er onder de lezers slechts enkelen zullen zijn, die zich aangetrokken zullen voelen om werkelijk goed op de „berkenboleetachtigen” te gaan letten, dan heeft de mycologie in Nederland een (noodzakelijke) stap vooruit gedaan. Voor hem zijn de volgende tabel en korte beschrijvingen bedoeld. Laten we er ons echter wel van bewust zijn, dat elk menselijk streven naar indeeling gebrekkig en kunstmatig is, dat de natuur ons steeds weer voor verrassingen zet, zoodat het best mogelijk is, dat de paddestoelen, die we in ons land zullen vinden niet geheel overeenkomen met de beschrijvingen, die de auteurs gegeven hebben. Ik zou haast

zeggen, het is bijna zeker, dat we op verrassingen zullen stuiten. Ik denk hierbij aan de boleet, die Quélet als *B. scaber* beschreven heeft en die noch met de echte *scaber*, noch met Kallenbach's *pseudo-scaber* overeenkomt. En toch, Quélet was niet de eerste de beste, hij zal die beschrijving immers niet uit zijn duim gezogen hebben! Is het dan niet mogelijk, dat we nog eens een paddestoel aantreffen, die met zijn beschrijving klopt? Is het dan overbodig te wijzen op de noodzaak om altijd de gevonden kenmerken en verschillen te noteeren? Slechts gezamenlijke actie heeft een kans, dat enkele onzekerheden tot oplossing worden gebracht.

DETERMINATIE-TABEL

1a. Hoed glad, hoedhuid parenchymatisch	
	GROEP 1 SCABER SENSU QUELET <i>B. pseudo-scaber</i>
1b. Hoed tomenteus, hoedhuid prosenchymatisch	
	GROEP 2 VERSIPELLES 2
2a. Hoed geheel wit	<i>B. niveus</i>
2b. Hoed niet wit	3
3a. Geheele paddestoel met citroengele tinten, vooral de porieën	<i>B. tessellatus</i>
3b. Paddestoel nergens citroengeel, hoogstens de porieën en buisjes vuil bruinigeel.....	4
4a. Hoed grijsbruin of bruin	5
5a. Vleesch wit, aan de lucht niet of hoogstens wat grijs verkleurend.....	<i>B. scaber</i>
5b. Vleesch wit, aan de lucht vrij snel via roze tot leiblauw verkleurend	<i>B. duriusculus</i>
4b. Hoed oranje of bruinrood	6
6a. Hoed oranje-bruin-rood, porieën wit, steelschubben eerst wit daarna bruinrood	<i>B. aurantiacus</i>
6b. Hoed geeloranje, porieën grijs olijkleurig, steelschubben van het begin af zwart	<i>B. rufescens</i>

Korte beschrijvingen

GROEP 1 SCABER SENSU QUELET (en andere Franschen). Hoed glad.

Boletus pseudo-scaber КВЧ (= *B. scaber* sensu Quélet e.a.)

Hoed grijsbruin, bruin, tot zwart, glad, bij droogte met in veldjes gebarsten hoedhuid; parenchymatisch; vleesch hard, wit, aan de lucht snel via rood of violet tot grijs en tenslotte bijna zwart verkleurend; groeit onder haagbeuken, populieren, ratelpopulieren, berken.

Ik kan niet nalaten even een kijkje te geven op de nomenclatorische warwinkel vóórdat Kallenbach met zijn *pseudo-scaber* op de proppen kwam. Huber noemde deze valsche berkenboleet namelijk *Boletus nigrescens* HUBER, maar deze naam had geen bestaansrecht, want hij was al in 1888 door Richon & Roze gebruikt; de naam was, zooals de systematici dat zeggen, bezet, en het doet er dan niets toe of Rich. & Roze een heel andere soort — in dit geval *B. tessellatus* — op het oog hadden.

Een bewijs, hoe moeilijk deze heele pseudo-scaber kwestie wel geweest is, kunnen we in de opmerking van Huber zien, die deze soort viltig noemt. Het is me een raadsel.

GROEP 2 VERSIPELLES. Hoed tomenteus.

Boletus scaber BULL. EX FR. (= *B. leucophaeus* sensu Maire, Imler).

Hoed grijsbruin of bruin, tomenteus; hoedhuid prosenchymatisch; hoed makkelijk in te deuken; vleesch zacht, wit, aan de lucht niet of hoogstens wat grijs verkleurend; groeit onder berken.

Boletus niveus FR. (= *B. holopus* ROSTK.)

Hoed en trouwens de heele paddestoel wittig, alleen de steelbasis wat groenachtig. Onder dennen bij berken. Zeldzaam.

Boletus duriusculus KALCHBR. ET SCHULZ. (= *B. pseudo-scaber* KBCH.) Hoed grijsbruin, tomenteus, na regen glibberig; vleesch hard, wit, aan de lucht via vleeschkleurig tot leiblaauw verkleurend; zeer groote paddestoel, steel tot 20 cm; groeit onder populieren en ratelpopulieren.

Boletus tessellatus GILL. (= *B. rimosus* Vent. sensu Kallenbach). Paddestoel in alle deelen met citroengele tinten, hoed later meer bruin, tomenteus; hoedhuid later in schollen gebarsten; vleesch licht citroengeel, aan de lucht roodachtig of zwartig wordend; onder beuken en eiken.

Deze soort heeft nog wel meer synoniemen; ik weet niet welke naam de juiste is.

Boletus aurantiacus BULL. EX ROQUES (= *B. versipellis* FR. pro parte, = *B. rufus* SCHAEFF. pro parte).

Hoed oranjebruin, tomenteus; porieën wit; steel met eerst witte, daarna roodbruine schubben; vleesch wit, aan de lucht leigrijs, daarna tot donkerbruin en zwartig verkleurend; volgens Konrad steeds onder ratelpopulieren, volgens Huber onder beuken.

Boletus rufescens (SECR.) KONRAD (= *B. versipellis* FR. pro parte, = *B. rufus* SCHAEFF. pro parte).

Hoed geeloranje, tomenteus; porieën olijfkleurig grijs („gelbrussig” volgens Huber); steelschubben van het begin af zwart; vleesch wit, aan de lucht wijnrood-violetachtig verkleurend; zeldzamer dan aurantiacus; onder berken, ratelpopulieren, sparren, dennen.

LITERATUUR

Baar, P., Les incertitudes de la Mycologie. *Boletus pseudo-scaber* Kbh. sp. n. 1935-1937 et la question de

Boletus scaber. In Bull. Bot. Liégeois, vol. 1, 1937, p. 53-61.

Boudier, E., Icones Mycologicae, vol. 1, 1905, p. 77, pl. 150.

Fries, E., Systema Mycologicum, 1821-1823.

-----, Epicrisis Systematis Mycologici, 1836-1838.

-----, Hymenomycetes Europaei, ed. 2, 1874.

Huber, Die Birkenpilze. In Zeitschr. f. Pilzk., N.F., vol. 14, 1935, p. 72-76.

Kallenbach, F., Welches ist der richtige Birkenpilz? In Zeitschr. f. Pilzk., N.F., vol. 14, 1935, p. 50-54.

-----, Die Röhrlinge. In: Die Pilze Mitteleuropas, vol. 1, 1935-1937.

Konrad, P., Notes sur la classification des Bolets III. Les Bolets du sous-genre „Krombholzia” Karsten. In Bull.

Soc. Linn. Lyon, vol. 1, 1932, p. 148-152.

-----, Un dernier mot sur la classification des Bolets. Ibidem, vol. 4, 1935, p. 130-134.

Maublanc, A., Les Champignons comestibles et vénéneux, vol. 2, 1927.

Quélet, L., Flore mycologique de la France, 1888.

Leiden, Rijksherbarium

R. A. MAAS

GEESTERANUS

GLINSTERINGEN DES JAARS 1944

Afkortingen: Schwein. = Schweinitz, Bres. = Bresadola, Berk. = Berkeley

Naam	Volgens	Vindplaats	Bijzonderheden	Maand
<i>Basidiomyceten of Steeltjes zwammen:</i>				
Paxillus rhodoxanthus (Schwein.) Bres. = Phylloporus rhodoxanthus Bres.	Ricken	Mook, Plasmolen, aan het beekje bij den waterval	overgangstype tusschen de plaatjes- en gaatjeszwammen. Tweede vondst in ons land	VII
Omphalia sphagnicola (Berk.) Karsten	Rea	Hatert bij Nijmegen in het ven: het Uiversnest	In het drijvend sphagnum vuil-geelbruin, fijngeschubde hoed	VI
Conocybe spicula Lasch forma typica Kühner	Kühner	Hatert bij Nijmegen, in het groote Eikenbosch (zgn. Vogelbosch)	op kaal, leemig sloottalud	IX
Inocybe Poujoli Heim ¹⁾	Heim	Mook, Plasmolen	op zéér natten beekoever	VII
<i>Ascomyceten of zakjeszwammen:</i>				
Mitrula fusispora Preuss (?) ¹⁾	Saccardo	Bij Eindhoven Leg. Daams, Chr.	Heeft zéér lange spoelv. sporen, afmetingen 18-20 x 3-3,5 μ De auteursbeschrijving is onvoldoende	II
Pzilopezia Oocardii Kalchbrenner ¹⁾ = Husuaria Oocardii Gooke	Rehm en Seaver	Mook, Plasmolen, in de Sprengen van het Groene Water	Op rottend hout in het water. Niet gelatineus doorschijnend hypothecium en spiraalvormige asci. De beschrijving van Seaver is zéér goed	VI

¹⁾ Nog niet geregistreerd voor ons land.

Nijmegen

A.C.S.SCHWEERS

EEN NIEUWE GANODERMA VOOR ONS LAND?

In Augustus van 1943 vond ik bij Nigtevecht aan de voet van een zwarte wintereik een buitengewoon fraai exemplaar van een *Polyporus*soort, die na eerste determinatie door den Heer J. R. Müller te Heemstede werd bevonden te zijn een vertegenwoordiger van de soort *Ganoderma resinaceum* Boud. Ook bij uitvoeriger onderzoek mijnerzijds bleek deze bevinding waarschijnlijk juist en kan ik deze zwam als vermoedelijk eerste in ons land begroeten.

Behalve de bruine sporen, waarmee het substraat onder de hoed rijkelijk als met kaneel bepoederd was, viel vooral in het oog de kalkachtige bovenkant van de hoed en de bijzonder grote gedaante van de gehele zwam, die op één plaats met drie hoeden, elders aan de voet van de boom met één hoed naar buiten trad. De stam van de aangetaste eik klonk bij bekloppen hol.

Alvorens ik het grootste exemplaar zou afsnijden, hetgeen een heel karwei op zich zelf was door de buitengewone taaiheid, is door den Heer F. J. Rotgans te Amsterdam een geslaagde en fraaie kleurenfoto van de zwam gemaakt, waarvan zich ook een kleurendiapositief bevindt in de Hortus Botanicus te Amsterdam. Voorts verzorgde de Heer Rotgans bijgaande tekening naar genoemde kleurenfoto.

Hoewel een zeer uitvoerige beschrijving te vinden is in Bourdot et Galzin: „Hymenomycètes de France”, geef ik hieronder mijn eigen beschrijving ter vergelijking en mijns inziens ook ter completering.

Hoed: 25-40 cm, 16-25 cm uitspringend, 3-7 cm dik, consolevormig, onduidelijk gesteeld; met concentrische groeven tot gebobbeld; bovenkant van de hoed met verharde lakachtige korst, geel bruin, roodbruin tot bloedrood of donkerbruin, vooral naar de rand. Rand creme tot lichtgeel, viltig.

Buisjes: lengte 25-2 mm afnemend naar de rand. Eén laag, bruin gekleurd.

Poriën: bij druk bruin verkleurend, bij de opening creme, waardoor de onderkant van de hoed creme is; 0,2-0,6 mm, bij droog exemplaar onregelmatig hoekig.

Vlees: aan de rand zacht, naar de stam toe taai tot zeer taai en kurkachtig; houtkleurig tot lichtbruin, bij de buisjes donkerder; gezoneerd op dwarsdoorsnede; sappig en doordrenkt met een lakachtige of harsachtige, bruin- honingkleurige tot bloedrode stof, die hier en daar, misschien door verwonding, naar buiten treedt, waardoor vooral de onderkant van de hoed hier en daar met meer of minder dikke plakaten en druppels bezet is, die aan de lucht verhardten.

Hyphen: vertakt, bochtig tot geknikt, lichtbruin, 3-4 μ .

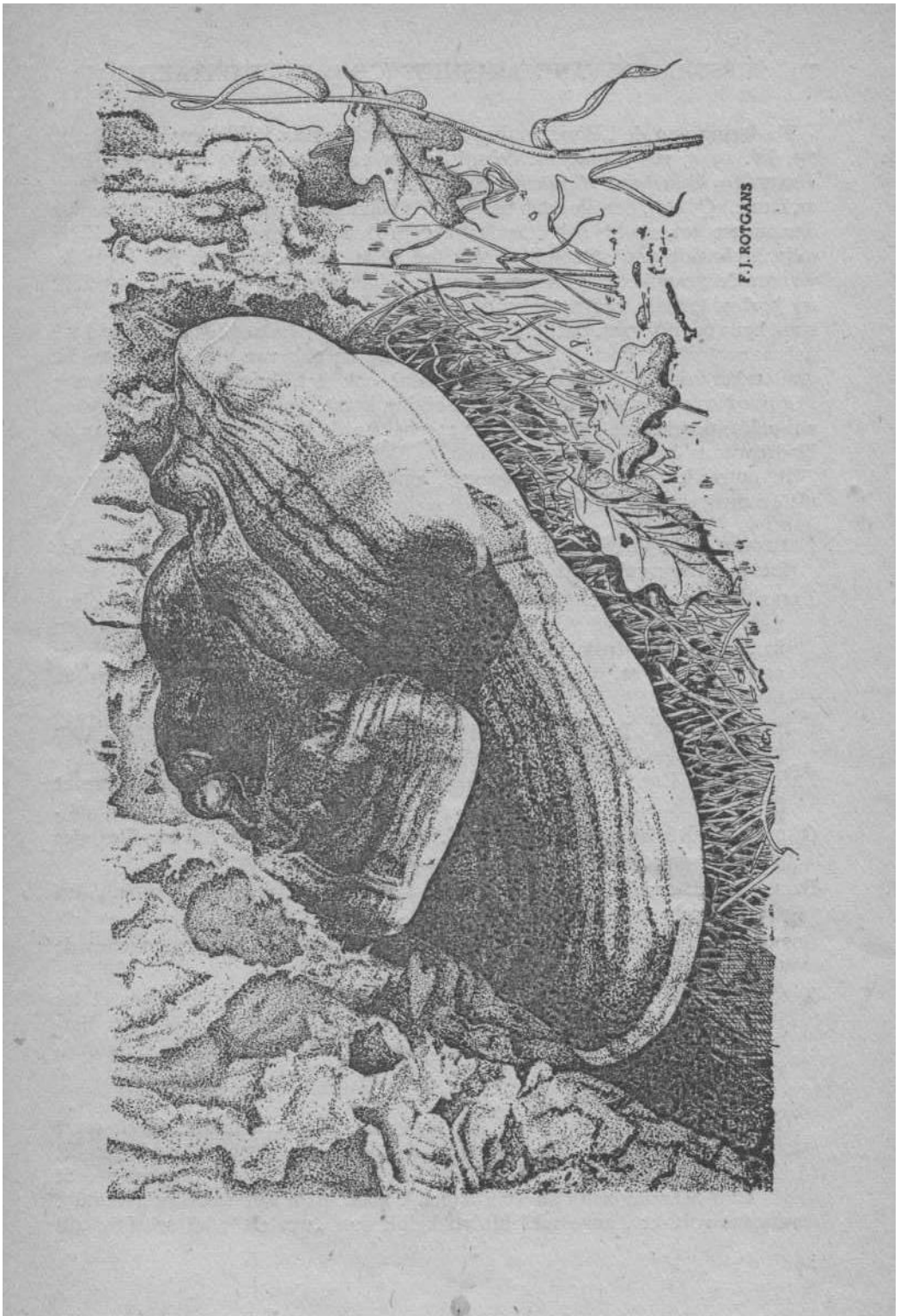
Sporen: kaneelkleurig in massa, lichtbruin onder microscoop; glad, eivormig tot langwerpig, afgeknot aan de basis met duidelijk tweelobbige navel; 0,014 x 0,008 mm.

Substraat: aan basis van *Quercus sessiliflora*; op veengrond. Gevonden medio Augustus.

Een in formaline gedrenkt en daarna gedroogd exemplaar bevindt zich in de verzameling van de Hortus Botanicus te Amsterdam ; een ander exemplaar werd opgestuurd naar het Rijksherbarium te Leiden.

Amsterdam

JAN OETS

DE SUBSTRATEN VAN MARASMIUS (*Crinipellis*) STIPITARIUS (FR.)

Na lezing van de „Waarneming” van Van Kregten in Fungus XV, No. 2, 15. IV. 1944, p. 15, omtrent de substraten van *Marasmius stipitarius* (FR.) LANGE (= *Crinipellis stipitarius* (FR.) PAT. = *Marasmius caulicinalis* (PERS. ex BULL.) QUEL.), ben ik eens bij Teyler’s Bibliotheek gaan nazien, wat eenige der oudere auteurs als substraat aangeven. Ik moet bekennen, dat ik zelf bij mijn herhaalde vondsten mij er niet ten volle rekenschap van heb gegeven, waarop de zwammetjes groeiden en nu de duinen zijn afgesloten, is het moeilijk op korten termijn een nauwkeuriger onderzoek daarnaar in te stellen. Wel staat het voor mij vast, dat ik de soort ook op helm [*Ammophila arenaria* LK.] heb aangetroffen, doch ik herinner mij de zwam ook van plaatsen, waar dit gras zeker niet voorkwam. Mogelijk, dat ook het duinriet (*Calamagrostis epigeios* ROTH) als substraat in aanmerking komt. Juist zooals Van Kregten vermeldt, vond ik de exemplaren eveneens aan de basis der halmen, waar de bladscheeden haar oorsprong hebben.

Ik noteerde de volgende gegevens, aangevuld met eenige vermeldingen uit de meer recente literatuur:

- BULLIARD, tab. 522, f. 2: *Agaricus caulicinalis*. Beeldt de zwam af zonder beschrijving; substraat uit de teekening niet duidelijk.
- FRIES., Syst. myc. I, p. 138: *Agaricus stipitarius*. „In Scania campestri circa radices Salicum, ad stipulas putrescentes in aggeribus” (= Op de velden in Scandinavië tusschen de wortels van wilgen, op rottende riethalmen aan oevers). Var. β *caulicinalis*. „Ad folia et stipites” (= op bladeren en takjes).
- FRIES, Hym. Eur., p. 116: *Agaricus stipitarius*. „Ad stipites, radices graminum gregatim” (— op takjes en graswortels in groepjes).
- FRIES, Hym. Eur., p. 479: *Agaricus epichloe*. „In culmis siccis graminum et in aculeis Robiniae” (= op droge grashalmen en op doorns van *Robinia*).
- OUDEMANS, Révision, p. 95, No. 8: *Collybia stipitaria*. „Sur des ramilles, des pétioles, des racines d’herbes, dans les régions sablonneuses.”
- RICKEN, Blätterpilze, p. 417, No. 1260: *Collybia stipitaria*, *caulicinalis*. „Auf Graswurzeln und Stengeln”.
- COSTANTIN & DUFOUR, p. 67: *Marasmius caulicinalis*. „Sur les souches de Graminées”.
- KONRAD & MAUBLANC, PL 221: *Crinipellis stipitarius*. „Sur les tiges et les souches de graminées, sur les racines et autres débris de végétaux herbacés”. idem, texte p. 263: „Sur les tiges et les souches sèches de graminées.”

Tegenover al deze heeren staat dus Lange met zijn vermelding, dat de soort vooral op kropbaar (*Dactylis glomerata* L.) voorkomt, alleen. Misschien is dit in Denemarken zoo, misschien ook wel bij ons, indien er meer op wordt gelet. Mijn bezwaar zou dan voornamelijk gaan maar het woordje „vooral”. Overigens spreekt Lange niet uitdrukkelijk van „wortels”; hij schrijft: „in

tufts of *Dactylis*". Nu is een „tuft" een „cluster of grass" en kan m.i. dus beter worden vertaald met „graspol", waarbij dan de mogelijkheid zeer zeker is opengelaten, dat de zwam niet op de wortels, doch aan de basis der halmen voorkomt.

Haarlem

G. L. VAN EYNDOVEN

UIT DE BUITENLANDSCHE LITTERATUUR

GOSTA LINDEBERG. Über die Physiologie Ligninabbauender Boden hymenomyceten. (Studien an Schwedischen *Marasmius*. Arten). *Symbolae Botanicae Upsalienses VIII*: 2.1944. p. 1-183.

Sinds enige jaren verschijnen uit de school van Prof. Melin in Zweden, een reeks belangrijke publicaties over de physiologie van hogere zwammen. Bovengenoemd artikel bestudeert enkele op de bodem voorkomende Hymenomyceten die lignine, de houtstof afbreken. In tegenstelling tot de boomparasieten en de mycorrhizavormers is deze groep (met als voornaamste geslacht *Marasmius*) tot nu toe weinig onderzocht, terwijl ze toch voor de stofomzetting in het bos van groot belang blijken te zijn. Alle onderzochte soorten van het geslacht *Marasmius* bleken in staat te zijn lignine en cellulose in aanzienlijke hoeveelheden af te breken. Verder onderzocht Lindeberg de voorwaarden voor de groei in reïncultuur. Groeistoffen van de biosgroep bleken noodzakelijk te zijn, een resultaat wat dus goed aansluit bij de vondsten van Nils Fries. Hiernaast werd de invloed van de zuurgraad en enkele bestanddelen van de voedingszouten nagegaan. Ca en Mn bleken een wezenlijke invloed te hebben evenals de zuurgraad. Merkwaardig is dat *Marasmius scorodonius* zink blijkt nodig te hebben. Zou *M. scorodonius* in onze zinkflora aan de Geul voorkomen?

OSKAR MODESZ. Zur Kenntnis der Mykorrhiza-bildner von Kiefer und Fichte. *Symbolae Upsalienses V*: 1. 1941.

In navolging van Melin houdt de auteur zich bezig met het verkrijgen van synthetische mycorrhiza, uitgaande van reïncultures van zwam en boom. De onderzochte bomen zijn *Pinus silvestris*, *P. montana* en *Picea excelsa*. In vele gevallen slaagden de syntheseopogingen, o.a. bij 14 Hymenomyceten (*Amanita*, *Tricholoma*, *Boletus*, *Lactarius* waren de voornaamste geslachten) en 3 Gasteromyceten. De syntheseopogingen lukten over het algemeen beter met *Pinus* dan met *Picea*. Niet mycorrhizavormend bleken alle *Clitocybes* en *Lepiotas*, enkele Boleten en *Psalliota arvensis* en *campestris*. *Scleroderma vulgare* bleek een typische mycorrhiza te vormen. Toch vindt men deze soort ook in weiden en loofbossen. Onderzoekingen over de invloed van de zuurgraad gaven onzekere uitkomsten.

Utrecht

H. J. HUECK

JAARVERSLAG 1 JULI 1942 -1 JANUARI 1946

Na enkele jaren van gedwongen rust door de oorlogsomstandigheden kan er nu weer een jaarverslag verschijnen en wel over de periode 1 Juli 1942 tot 1 Januari 1946. In deze periode is het verenigingsjaar met ingang van 1 Jan. 1944 gelijk geworden aan het kalenderjaar, zoals in de ledenvergadering van 26 September 1942 werd besloten. De in 1942 uitgegeven vlugschriften van eetbare en vergiftige paddenstoelen waren al spoedig uitverkocht. De mapjes briefkaarten met de afbeeldingen uit vlugschrift I zijn echter nog steeds à 20 cent bij de secretaresse te bestellen.

Een grote excursie is na die van 26 September 1942 in Lunteren niet meer gehouden. Reisgelegenheid en hotelverblijf werden te moeilijk. De districtsexcursies in de plaats daarvan, waren in verschillende districten een groot succes en vooral de districten III en IV hielden verschillende zeer geanimeerde excursies. De conservator van de vereniging Dr Zaneveld trad als zodanig af door zijn benoeming tot leraar in Den Haag en in zijn plaats werd benoemd de nieuwe assistent bij het Rijksherbarium, de heer R. A. Maas Geesteranus.

De vereniging trad toe tot de Werkgemeenschap van Wetenschappelijke Organisaties in Nederland.

't Verschijnen van Fungus ging vrij behoorlijk. Het redacteurschap van Fungus ging eind 1943 over op den heer Dr Zaneveld. We zijn den heer Swanenburg de Veye heel dankbaar voor het mooie werk, dat hij al die jaren als redacteur van Fungus voor de vereniging heeft gedaan en wij hopen, dat hij in een andere functie nog veel van zijn krachten aan de vereniging zal kunnen geven. Wij menen, dat de heer Zaneveld zich reeds een waardig opvolger heeft getoond.

Het bestuur ontving vele brieven van het „persgilde" met het verzoek of het bevel om lid te worden van die on-Nederlandsche instelling. Op die brieven is niet geantwoord en Fungus bleef verschijnen, totdat er niets meer verscheen. Met de Mededelingen ging het precies zo. Na de bevrijding duurde het vrij lang eer de toestemming voor papier voor Fungus afkwam, maar nu is er toestemming voor geregeld verschijnen in behoorlijk formaat.

De eigendommen van de vereniging hebben de oorlog grotendeels overleefd. De bibliotheek bleef gelukkig gespaard. Bij Veenman was in Mei 1940 de voorraad Mededeelingen en Fungus verbrand, waarvoor geen vergoeding is ontvangen, daar een verzoek hiertoe door de autoriteiten werd afgewezen. Verschillende leden hebben door de oorlogshandelingen hun bezittingen geheel of gedeeltelijk verloren; enkelen hebben hun leven moeten geven en zijn door den bezetter gefusilleerd zoals de heren Lok te Appelsga en Klein te Hulshorst. In het bestuur kwam geen verandering, al moeten wij op het moment, dat dit verslag wordt geschreven helaas de treurige mededeling toevoegen, dat het bestuur nu voorzitterloos is door het dodelijk ongeval dat den heer Schoevers uit ons midden wegnam.

Vele nieuwe leden zijn tot de vereniging toegetreden. Wij hopen dat de Mycologie aan hen en zij aan de Mycologie veel zullen hebben. En nu is Nederland weer vrij en kunnen wij Mycologen de handen uit de mouwen steken om paddenstoelen te plukken, de ogen de kost geven om de bijzonderheden op te

merken, en de neus in de paddenstoel en de boeken steken om de zwam te determineren, want ons doel blijft „de Nederlandse Mycologie vooruit te brengen”.

Met de beste wenschen voor onze Vereniging eindig ik dit verslag.

Amsterdam, Juli 1946

J. P. S. SMIT
secretaresse

VERSLAG VAN DEN PENNINGMEESTER OVER DE PERIODE
1 JULI 1942 -31 DECEMBER 1945

Aangezien de oorlogsomstandigheden het houden van vergaderingen onmogelijk maakten, volgt hier een samenvattend verslag over 3½ jaar. In deze periode zagen wij ons ledental gestadig stijgen, hetgeen de financieele positie der vereeniging wat gemakkelijker maakte dan zij in de daaraan voorafgaande jaren was geweest. Bovendien zijn in het laatste stadium van den oorlog door de algeheele paralyse van geestelijk leven onze onkosten tijdelijk tot op een minimum gedaald.

Is de toestand onzer geldmiddelen op het oogenblik dus bevredigend te noemen, wij moeten niet uit het oog verliezen, dat de huidige kosten van publicatie groote eischen zullen gaan stellen aan onze financiën, terwijl wij er tevens voor moeten blijven zorgen ons Coolfonds en Brakmanfonds op peil te houden om deze dienstbaar te laten zijn aan de doelstellingen, die de erflaters aan hun legaten hebben verbonden.

De situatie onzer geldmiddelen is per 31 December 1945 als volgt:

Girorekening

Saldo 1-7-'42.....	f 380.18	Publicaties.....	f 1480.44
Nagekomen contributies.	- 167.—	Onkosten	f 390.74
Contributies 1942/'45 . .	- 4548.05	Inningskosten	f 102.29
Reeds ontvangen contr.		Contributie aan derden .	5.—
1946	80.40	Restitutie van teveel betaalde contributies . .	- 113.40
Vergoeding inningskosten	- 110.51	Vlugschriften.....	- 1670.52
Opbrengst publicaties . .	- 174.59	Brochure.....	- 2010.71
Vlugschriften.....	-1522.66	Gestort in Coolfonds . .	- 1150.—
<u>Brochure.....</u>	- 2245.50	Gestort in Brakmanfonds	- 947.88
Propagandalezing . . .	- 18.93	Gestort Rott. Bank . . .	- 70.—
Diversen	765		
		Saldo 31-12-45 . .	- 1314.49
	f 9255.47		f 9255.47

Op 31 December 1945 had de vereeniging nog een schuld van f 453.12. Sedertdien is nog aan contributies 1944/'45 binnengekomen (Juli 1946) een bedrag van f 441.90, hetwelk deze schuld opheft.

De vlugschriften zijn ten deele over de girorekening, ten deele via de bankrekening gefinancierd; de hierbovengenoemde cijfers geven daarom geen exact beeld. In totaal hebben wij bij de vlugschriften een batig saldo gehad, zij het ook van weinig beteekenis. De vastgestelde prijzen waren trouwens

te laag om winst te kunnen maken; een indirect voordeel hebben wij gehad door den aanwas van ons ledental.

Op 31 December bedroegen onze saldi bij de Rotterdamsche Bankvereniging N.V.:

Eigen rekening	f	71.61
Coolfonds	-	1400.—
Brakmanfonds.....	-	1400.—
Geblokkeerde gelden	-	217.03

Met voldoening mag worden geconstateerd, dat van ons geheele bezit slechts f 217.03 geblokkeerd is.

De inning der contributies liep normaal. Tot en met 1944 waren slechts twee posten dubieus. In 1945 vielen acht leden uit, die verdacht worden van onjuiste houding in den bezettingstijd. Voorts zijn 17 leden sedert de bevrijding onvindbaar. Van de 15 nog overblijvende kwitanties moeten 7 als dubieus worden beschouwd. De publicaties van verdwenen en dubieuze leden worden ingehouden, zoodat de vereeniging geen direct verlies heeft.

Wij hadden het groote geluk, dat in tegenstelling met 1940 de oorlogshandelingen van 1944/1945 ons in Wageningen geen schade berokkenden.

Terwijl de vlugschriften en de brochure zijn uitverkocht, bezit de vereeniging nog een vrij groot aantal mapjes briefkaarten, die voor slechts f 0.20 per mapje den leden ter beschikking staan. De fraaie afbeeldingen en de tekst vormen een goede reclame voor onze vereeniging en het gebruik maken van deze briefkaarten moge hier nog eens bijzonder worden aanbevolen.

De penningmeester,
G. L. VAN EYNDHOVEN

VERSLAG BIBLIOTHEEK

Wij mogen van geluk spreken, dat onze bibliotheek intact is gebleven, niettegenstaande Wageningen geruimen tijd geëvacueerd geweest is en in de vuurlinie gelegen heeft.

Een kleine uitbreiding heeft de bibliotheek ondergaan o.a. doordat uit de nalatenschap van onzen voorzitter een aantal (kleine) boeken werden aangekocht. Waaronder bijv.

Shope, Polyporaceae of Colorado Swanton, Fungi and how to know them.

Krieger, The mushrooms handbook.

Michaël, Führer für Pilzfreunde.

Cooke-Berkeley, Fungi: their nature, influence and uses.

Cool en van der Lek, Paddestoelenboek II, 4e druk.

De voorraad van de Catalogus is bijna uitgeput; aangezien het toestel, waarmede deze vervaardigd werd verdwenen is, zal het wel geruimen tijd duren, alvorens er een nieuwe catalogus kan gemaakt worden.

Minder goed dan de Bibliotheek kwam de *verzameling lantarenplaatjes* er af, welke bewaard werd in het Laboratorium van Tuinbouwplantenteelt in welk gebouw door vriend en vijand erg is huisgehouden. Niettemin is het grootste

deel van de plaatjes nog in goede staat, zoodat zij altijd voor populaire en propaganda voordrachten nog grote waarde heeft. Helaas ontbreken echter enige van de voor dit doel moeilijk te missen soorten.

VAN DER LEK

VERSLAG SECRETARIS VAN DE REDACTIE DER MEDEDELINGEN

Hieromtrent is slechts te vermelden dat Mededeeling No. XXIX onlangs dan eindelijk weer het licht gezien heeft.

Copie is er verder niet voorhanden. Niettegenstaande de drukkosten aanzienlijk zijn toegomen zullen wij toch moeten trachten van tijd tot tijd een min of meer wetenschappelijke verhandeling te publiceeren. Den leden wordt verzacht copie in te zenden.

VERSLAG VAN DEN REDACTEUR VAN FUNGUS

Juli 1942 verscheen het laatste nummer van jaargang 13. Dit was nog geheel op de oude kwaliteit papier gedrukt en voorzien van een omslag.

Te beginnen met het eerste nummer van jaargang 14 mocht „Fungus” geen omslag meer hebben en vanaf no 3 moest een mindere kwaliteit papier gebruikt worden. In no 5 werd noodgedwongen overgegaan tot het gebruik van een kleiner lettertype, teneinde de inhoud ongeveer dezelfde te doen blijven. In deze jaargang verschenen 6 nummers, maar de verschijningsperiode besloeg 1½ jaar. Van 1 Januari 1944 af immers zou het verenigingsjaar met het kalenderjaar samenvallen en het bleek wenselijk dit ook met de jaargangen van „Fungus” te doen.

Buitengewoon jammer was het, dat de heer Swanenburg de Veye niet langer te bewegen was de redactie van „Fungus” te blijven voeren. Het is hier de plaats hem nogmaals te danken voor de eminente wijze waarop hij bijna 12 jaren lang deze vrijwillig op zich genomen taak in het belang van de Nederlandse Mycologische Vereniging heeft verricht.

De redactie werd met het begin van de 15e jaargang overgenomen door ondergetekende. In 1944 konden 4 afleveringen verschijnen, de vierde en laatste is gedateerd 15 Augustus.

Daarna werd ons blad gestaakt. Het eerste nummer van jaargang 16 kon na de oorlog tengevolge van de velerlei moeilijkheden eerst in December 1945 verschijnen. Het verheugde mij echter zeer, dat medio 1946 de rijstebrijberg van formulieren zodanig doorgegeten bleek te zijn, dat toestemming voor een geregelde verschijning werd verkregen en de redacteur „perszuiver” kon worden verklaard.

Mede namens mijn voorganger zeg ik de vele medewerkers aan grote en kleine artikelen nogmaals hartelijk dank voor hun bijdragen, want daardoor alleen is de uitgave van „Fungus” mogelijk. Ik hoop dan ook in het komende jaar weer op aller medewerking te kunnen rekenen. Wellicht dat ons troetelkind dan ook weer zijn oude jasje zal kunnen aantrekken!

J. S. ZANEVELD

BESTUURSMEEDEDELINGEN

Na de ledenvergadering van 27 Juli 1946 werd het bestuur samengesteld als aangegeven op pagina 27 van dit nummer.

Willen de leden die hun publicaties niet geregeld ontvangen dit aan de secretaresse opgeven? Er is na de oorlog 1 x een circulaire, 2 x een „Fungus” en 1 x een „Mededeelingen” (XXIX) verstuurd.

Wil men bij correspondentie aan de secretaresse altijd volledig haar naam op het adres vermelden? Correspondentie met: Secr. Ned. Myc. Ver., De Lairessestraat 4011, Amsterdam-Z is onvolledig, daar er drie deuren met no 40 zijn en geen apart naambordje voor de Ned. Myc. Ver. en de postbode dus gissen moet of het huis, 1 of 11 is.

De drukkosten voor Fungus en Mededeelingen zijn na de oorlog nogal gestegen, zodat dit de uitgaven van de Vereniging erg hoog gaat maken. Tot contributieverhoging wilde de algemene ledenvergadering nog niet overgaan, omdat het extra bedrag aan drukkosten dit jaar nog kan worden gedekt door de kleinere uitgaven van de laatste oorlogsjaren. Een dringend beroep wordt echter op de leden gedaan om hun contributie vrijwillig te verhogen of een extra bijdrage te storten op postrekening 90902 van den penningmeester van de Vereniging te Haarlem.

De secretaresse,
Mej. J. P. S. SMIT

Kan iemand van de leden ons helpen aan de adressen van:

Mej. R. van Roest, D. Bierens de Haan, P. A. Maas, den heer en mevr. van Mens-Pieters, mej. J. Herzet, A. H. Pilger, P. J. Prevoo, J. Reenema, mej. I. Waller, G. W. Westerveld, mej. E. G. Pannebakker, P. Terpstra.

HET BESTUUR

PROGRAMMA DER EXCURSIES NED. MYC. VER. TE EINDHOVEN OP 12 EN 13 OCTOBER 1946

Zaterdag 12 October:

13.30 Samenkomst in het Oranjehotel (tegenover het station rechts) en verdeling der deelnemers over twee à drie hotels.

14.00 Vertrek te voet van twee groepen naar:

- a. de bossen van de familie Philips langs de Oorschotsche dijk. Wandeling, duur plm 20 minuten;
- b. het landgoed Eckart, aan de Dommel. Eigenaar Jhr Smits van Oijen van Nunen. Wandeling, duur plm 20 minuten.

18.30 Diner in het Oranjehotel.

20.00 Gezellig samenzijn en bespreking der vondsten.

Zondag 13 October:

9.30 Vertrek per autobus naar het landgoed „het Veldersbosch” tussen Boxtel en Best. Eigenaars de heren van Boekel en Liempde. Voor lunchpakketten wordt gezorgd.

18.00 Terugkomst.

Kosten van logies met ontbijt f 3,50 à f 4,—; kosten van het diner f 3,— à f 4,—; kosten van de autobus f 1,—; kosten lunchpakket extra.

Indien gewenst met het oog op de kosten kunnen deelnemers ook logies verkrijgen bij enige leden van de Ned. Nat. Hist. Ver., afd. Eindhoven.

Aanmelding tot deelname aan de excursie vóór 1 October a.s. bij den heer J. Daams, Floralaan 168 boven, Eindhoven. Neemt men niet aan de gehele excursie deel, dan s.v.p. vermelden, waaraan men deelneemt.

*Namens het bestuur,
J. P. S. SMIT, Secretaresse*

UIT HET REDACTIEBUREAU

Hartelijk dank aan de verschillende inzenders van bijdragen voor dit nummer. Copy voor het volgende nummer had ik gaarne vóór 1 November a.s. in mijn bezit.

Mag ik er eens de nadruk op leggen dat het in het belang van onze vereniging is, een artikel in schrijfmachineschrift in te zenden. Hoe duidelijk (!) de handschriften van de meeste leden ook mogen zijn, toch zijn er altijd vele extra correcties in aan te brengen en dat kost de vereniging geld. Denk hier eens aan.

Het droge voorjaar, gevolgd door de natte zomer maken het wellicht mogelijk aardige vondsten te registreren. Ik verwacht dus veel.

Gaarne zou ik een enigszins gedegen artikel over „Winterzwammen” in een van de volgende nummers opnemen. Wie klimt hiervoor eens in zijn/haar pen?

ZANEVELD

LOFLIED OP DEN MORIELJE

O! Morchella
La Bella
Jou zij een vers gewijd
Als voorname
En schoone dame
Juweel van lentetijd!

Jij keurig bent
Gepermanent
Goudvlokkige coiffure
In klokkend kleed
Voor het feest gereed
Van vorst'lijke allure!

In 'n hoek van 'n tuin
Of in het duin
In 't barre zand
Sta je te pronken
Met lokkend lonken
Reik mij de hand!

In bongerd, bosch
In rossigen dos
Maar ook bij lijken
In puin en stof
Of kruidenlof
Sta jij te prijken!

Doch ik eer je
En waardeer je
Bij 't maal vooral
Heerlijk hapje
In kruilig sapje
't Is dencTrend! Knal!

Lieve schatje!
Weet je, dat je
Hebt maar ééne fout
Je komt je zelden
Aan ons melden
In 't voorjaars woud.

Je bent te waardig
Dat is niet aardig
Doe als de Champignon
Laat je teelen
Geef j' aan velen
Als vitaminenbron.

1946

VER SACRUM

INHOUD

Over de berkenboleet en zijn verwanten, door R. A. Maas Geesteranus (slot)	27
Glinsteringen des jaars 1944, door A. C. S. Schweers	31
Een nieuwe Ganoderma voor ons land?, door Jan Oets	32
De substraten van Marasmius stipitarius, door G. L. van Eindhoven	34
Uit de buitenlandsche litteratuur, door H. J. Hueck.....	35
Jaarverslag 1 Juli 1942 - 1 Januari 1946	36
Verslag van den Penningmeester	37
Verslag Bibliotheek	38
Verslag van de Redactie der Mededelingen	39
Verslag van den Redacteur van Fungus	39
Bestuursmededelingen.....	40
Programma der excursies Ned. Myc. Ver. te Eindhoven	40
Uit het Redactie bureau	34
Loflied op den Morielje	41